

KADINLAR İŞÇİLEŞİYOR

Aydınlık Gazetesi, 7 Temmuz 2018

Yıldırım Koç

Türkiye’de AKP iktidarlarının kadını eve kapama çabaları sonuç vermedi. Kadınların giderek artan bölümü işçileşiyor ve sınıf mücadelesine katılıyor.

İnsanlarımızın önemli bölümünün köylerde yaşadığı 40-50 yıl önceki dönemde, kadınlar “ücretsiz aile çalışanı” idi. Tarımsal faaliyete etkili bir biçimde katılırlardı. Ancak ücretli işçi değillerdi. Büyük çoğunluğu ailenin kendi işletmesinde çalışırdı.

Önce şehir çekti; ardından, geçim sağlanamayınca, köy itti. Günümüzde köy nüfusu yüzde 20’ye düştü. Nüfusumuzun bugün yüzde 80’i şehirlerde yaşıyor. Ancak şehre taşınan kadınlar üretimden koptu. Yüzlerce yıldır kuşaktan kuşağa aktarılan tarım bilgileri kentte işe yaramadı. Köyde genellikle kendi işletmesinde üretici olan kadın, kentte evine kapandı, üretimden koptuğu için de ailedeki gücünü önemli ölçüde yitirdi. Kadını ikinci sınıf insan gören anlayışlar da etkili olmaya başladı. Cumhuriyet karşıtı akımlar yaygınlaştı.

Bu koşullarda kadınların Cumhuriyet değerlerine kazanılması önemli görevlerden biriydi.

KADINLAR KENTTE ÜRETİME GERİ DÖNÜYOR

Ancak hayat gericiliği yine yendi ve yeniyor.

Gericiler kadını eve kapatıp onun hayatını çocuk üretme ve kocasına kulluk etme görevleriyle kısıtlamaya çalışırken, hayat bambaşka bir biçimde gelişti.

Köy nispeten ucuzdu. Bazı ihtiyaçlar aile tarafından üretilebiliyor veya parasız temin edilebiliyordu. Kent ise tümüyle farklıydı. İçilecek su bile paraylaydı. Ayrıca sürekli yeni ürün ihtiyaç olarak kabul ediliyordu. Çocukların servis parası vardı. Günlük otobüs, metro, dolmuş parası da cabası.

Tüm bunlar ve benzerleri, gericilerin tezgahlarını boşa çıkardı. Kadın, hayatın zorlamasıyla, çalışma hayatına, hem de işçi sınıfının bir mensubu olarak, katılmaya başladı. Köyde genellikle kendi işletmesinde (bir küçük burjuva olarak) çalışan kadın, kente göç ettiğinde işçileşti.

2002 yılında kadın sigortalı işçi sayısı yalnızca **1 milyondu**. 2009 yılı Ocak ayında **2 milyon, 2018 yılı Nisan ayında 4,1 milyon oldu**. Kadın memurlar bu sayının dışındadır. Örneğin, 2018 Nisan’ında perakende ticarete 515 bin, giyimde 257 bin, tekstilde 121 bin, gıdada 138 bin, yiyecek içecek hizmetlerinde 213 bin, eğitimde 367 bin, insan sağlığında 219 bin kadın işçi çalışıyordu.

Bugün sigortalı işçilerin **yüzde 28,2’si kadındır**.

DİĞER KADIN İŞÇİLER

AKP döneminde eve-iş-verme sistemi içinde evlerde üretim yapan kadın sayısı da arttı. Örneğin, hazır giyim işinde bazı işler parça başı ücretle evde yapılıyor. Bu kişiler eskiden kanunlarımızda işçi sayılmazdı. Önce Türk Borçlar Kanununda, ardından da İş Kanununda işçi sayılmaya başlandılar. Ancak bu işçilerin büyük çoğunluğu kaçak çalıştırılıyor ve yukarıda verilen rakamlara dahil değil.

Ayrıca evlere temizliğe giden, yaşlı, hasta ve çocuk bakımında çalışan kadın sayısı da artıyor. Bunların bir bölümü kendi hesabına çalışıyor, aldığı ücret tümüyle kendisinin; diğer bir deyişle, işçi değil. Ancak giderek artan bir kesim, bir şirketin ücretli çalışanı durumunda. Hizmetten yararlanan kişi bir şirkete para ödüyor; şirket de ev işlerinde çalışan kadın işçisine ücret veriyor.

Gericiler, kadını Cumhuriyet kazanımlarından mahrum bırakacak biçimde eve kapatmak istiyordu. Hayat onları başarısız kıldı.

Bugün kadın örgütlerinin öncelikli görevi, büyük çoğunluğu ilk kez işçileşen kadınları örgütlemek olmalıdır. Bu kadın işçilerin büyük çoğunluğu haklarını bilmiyor. Onlara haklarını ve haklarını savunmayı ve kullanmayı öğretmek, kadın örgütlerinin öncelikli görevi olmalıdır. Kadın örgütleri, hayatın onlara sunduğu bu kiteselleşme fırsatını kaçırmamalıdır.